

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН
КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН СУДЬЯЛАР КОЛЛЕГИЯСЫНЫН
АНЫКТАМАСЫ**

Адылов Бакытбек Адыловичтин кайрылуусун өндүрүшкө кабыл алуудан баш
тартуу жөнүндө

2019-жылдын 8-февралы

Бишкек шаары

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын төмөнкү курамы: А.О. Нарынбекова, Ж.И. Саалаев, К. Абдиев, сот отурумунун катчысы С.А. Джолгокпаеванын катышуусунда Адылов Бакытбек Адыловичтин кайрылуусун карап чыгып, төмөнкүлөрдү

Т А П Т Ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2018-жылдын 28-декабрында Б.А. Адыловдун «Кыргыз Республикасынын Жазык кодексин, Кыргыз Республикасынын Жоруктар жөнүндө кодексин, Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексин, Кыргыз Республикасынын Жазык-аткаруу кодексин, «Мунапыс берүү негиздери жана аны колдонуу тартиби жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамын колдонууга киргизүү тууралуу» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 7-беренесинин 16-бөлүгү Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 28-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келет деп табуу жөнүндө өтүнүчү келип түшкөн.

Арыз берүүчү өзүнүн кайрылуусунда Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 28-беренесинин 1-бөлүгүнө шилтеме жасаган, ага ылайык адамдын жоопкерчилигин белгилөөчү же оорлотуучу мыйзам өткөн мезгилге карата колдонулбайт. Жасалган учурга карата укук бузуу деп

таанылбаган иш-аракети үчүн эч ким жоопкерчилик тартпашы керек. Эгерде укук бузуу жасалгандан кийин ал үчүн жоопкерчилик жокко чыгарылса же жеңилдетилсе, анда жаңы мыйзам колдонулат.

Ал эми талашылып жаткан ченем 1997-жылдын 1-октябрындагы Кылмыш-жаза кодексине ылайык негизги жаза катары айып түрүндөгү жазага соттолгон жана ушул Мыйзамдын колдонулуусуна түшпөгөн адамдарга карата соттордун өкүмдөрү аткарылууга жатат деп белгилеген.

Б.А. Адылов жаңыдан колдонууга кирип жаткан кодекстердеги жаза, күчүн жоготкон кодексин жазаларына караганда жеңилдетилген болсо дагы, жазанын негизги түрү болгон айып колдонулган адамдарга карата колдонулбай тургандыгын, мурунку колдонулган жаза өкүмү аткарыла тургандыгын шарттап, адам укугун чектейт деп эсептейт.

Кайрылуу субъектисинин пикиринде, «Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 6-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык ченемдик укуктук акт өзүнөн жогору юридикалык күчкө ээ болгон ченемдик укуктук актыга каршы келбеши керек, ал эми ошол эле берененин 1-бөлүгүнө ылайык Конституция юридикалык күчүнүн деңгээли боюнча иерархиялык катарда мыйзамга караганда жогору турат.

Жогоруда баяндалгандардын негизинде, арыз берүүчү «Кыргыз Республикасынын Жазык кодексин, Кыргыз Республикасынын Жоруктар жөнүндө кодексин, Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексин, Кыргыз Республикасынын Жазык-аткаруу кодексин, «Мунапыс берүү негиздери жана аны колдонуу тартиби жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамын колдонууга киргизүү тууралуу» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 7-беренесинин 16-бөлүгү Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 28-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келет деп табууну суранат.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы кайрылууну изилдеп чыгып, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 2-бөлүгүнүн негизинде текшерүү жүргүзгөн судья А.О. Нарынбекованын маалыматын угуп, төмөнкү тыянакка келди.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 97-беренесинин 7-бөлүгүнө ылайык Конституция тарабынан таанылган укуктар жана эркиндиктер алар тарабынан бузулуп жатат деп эсептелсе ар бир адам мыйзамдын жана башка ченемдик укук актыларынын конституциялуулугун талашууга укуктуу.

Бул конституциялык орнотмодон жарандардын жана башка жеке, юридикалык жактардын мыйзамдар жана башка ченемдик укуктук актылар менен Кыргыз Республикасынын Конституциясынын экинчи бөлүмү менен каралган адамдын жана жарандын укуктары менен эркиндиктери бузулган же бузула турган учурда Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына кайрылуу укугу пайда болору келип чыгат.

Бирок кайрылуу субъектиси талашылып жаткан ченем Кыргыз Республикасынын Конституциясы менен кепилденген адамдын жана жарандардын конкреттүү түрдө кайсы укуктарын жана эркиндиктерин чектеп жаткандыгын билдирген эмес.

Ал эми «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 24-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык мыйзамдын, башка ченемдик укуктук актынын, Кыргыз Республикасы үчүн күчүнө кире элек эл аралык келишимдин же Конституцияга өзгөртүүлөр тууралуу мыйзамдын долбоорунун Конституцияга ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктүн пайда болуусу - ишти кароого негиз болуп эсептелет.

Ченемдик укуктук актылардын конституциялуулугунун презумпциясы ченемдик укуктук актынын конституциялуулугундагы күмөндүүлүктүн талашылып жаткан ченемдин жөнгө салуу предмети менен конституциялык орнотмолордун бузулушунун ортосундагы байланышын көрсөтүүчү укуктук мүнөздөгү жүйөлөр менен тастыкталышын талап кылат.

Буга байланыштуу Б.А. Адылов өзүнүн өтүнүчүндө талашылып жаткан ченемдин Кыргыз Республикасынын Конституциясынын адамдын жана жарандардын укуктарына жана эркиндиктерине байланышкан талаптарына ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктүн бар экендигин тастыктаган укуктук негиздеме келтирген эмес.

«Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 25-беренесинин 3-бөлүгүнүн 6-, 9-пункттарына ылайык кайрылууда тарап өзүнүн талабын негиздеген жана өзү берген фактыларды ырастаган жагдайларды жана кайрылуучунун коюлган маселе боюнча көз карашын жана анын Конституциянын ченемдерине шилтеме менен укуктук негиздемесин көрсөтүүгө тийиш.

Жогоруда аталган тыянактардын негизинде, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 2-бөлүгүн, 3-бөлүгүнүн 1-пунктун жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы

А Н Ы К Т А Д Ы:

1. Адылов Бакытбек Адыловичтин өтүнүчүн өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартылсын.
2. Өтүнүч арыз ээсине кайтарылып берилсин.

3. Аныктама Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун
Конституциялык палатасына даттанылышы мүмкүн.

Судьялар коллегиясы:

А.О. Нарынбекова

Ж.И. Саалаев

К. Абдиев